

Kriptoloji Eğitimi İçin Yazılımlar ve Projeler

Hamdi Murat Yıldırım

Bilkent Üniversitesi,
Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri Bölümü

hmurat@bilkent.edu.tr

www.bilkent.edu.tr/~hmurat/

30 Nisan 2013

ANKARA KRİPTOLOJİ SEMİNERLERİ

YER: ODTÜ KRİPTOLOJİ LAB

Amaç

- Kriptolojiye giriş eğitiminde ve araştırmalarda kazandığı bazı tecrübeleri paylaşmak
  - Verdiğim ders:
“CTIS 496 Hesaplama Veri Güvenliği”
  - İçeriği
- Kriptolojide yazılım kullanımının önemine değinmek ve bazılarını tanıtmak
- Kaynaklar ve örnek öğrenci projeleri sunmak

Başlıklar

- Cryptool Portal
- Cryptool 1
- Sage Matematik yazılımı
- gmp kütüphanesi
- Openssl
- Gnu PG
- Bouncy Castle API (Java ve C#)
- Diğer Yazılım projeleri
- Projeler (X.509 sertifikası oluşturma; S/MIME ve PGP e-posta şifreleme/imzalama, v.b.)
- Kaynaklar

Cryptool Portal

- Cryptool (Cryptography for Everybody -Herkes için Kriptografi)
- Portal (<http://www.cryptool.org/en/>) 5 projeyi çatısı altında topluyor:
- Cryptool 1 <http://www.cryptool.org/en/cryptool1>
- Cryptool 2 <http://www.cryptool.org/en/cryptool2>
- JCryptool <http://www.cryptool.org/en/jcryptool>
- Cryptool Online <http://www.cryptool-online.org/>
- MysteryTwister C3 <http://www.mysterytwisterc3.org/en/> (test your own knowledge by solving a variety of cryptographic challenges.)
- Hangi yazılımda hangi kriptografik fonksiyonlar gerçekleştirilmiş?
<http://www.cryptool.org/en/ctp-documentation-en/ctp-functions-en>

Cryptool 1 (CT1)

- Yaygın kullanılan, kriptoloji e-öğrenme yazılımı.
- Katkıda bulunanlar: <http://www.cryptool.org/en/ctp-team-en>
- Geliştirilmeye 1998 yılında başlandı *
- Amaç, kriptografinin ağ güvenliği tehditlerine karşı nasıl yardımcı olacağını ve kriptografinin temel konularını anlatmak *
- Özgür ve açık kod kaynaklı
- C++ ile geliştiriliyor. Visual Studio 2010 geliştirme ortamı.
- Windows işletim sistemi için geliştirilmiş
- winehq (<http://www.winehq.org/>) yardımıyla büyük oranda Linux üzerinde çalıştırmak mümkün.

* <http://en.wikipedia.org/wiki/CrypTool>

Cryptool 1 (CT1) Yetenekleri

- Birçok klasik ve modern kriptografik algoritmalar
- Bazı algoritmaların görselleştirimi: Sezar, Enigma, RSA, Diffie-Hellman, dijital imza, AES, vb.
- Bazı algoritmaların kriptanalizleri
- Kriptanalitik ölçüm metotları (entropy, n-grams, autocorrelation, vb.)
- Bir kısım ek yöntemler: asalılık testleri, çarpanlara ayırma, base64 kodlama, vb.
- Sayılar Teorisi kılavuzu
- Kapsamlı çevrim içi yardım
<http://www.cryptool-online.org/>

Cryptool 1 (CT1)

- Başlarda kurum için bilgi güvenliği eğitim yazılımı olarak tasarlandı.
- Resmi Sunu Dosyası “Practical Introduction to Cryptography and Cryptanalysis: Scope, Technology, and Future of CrypTool”
<http://www.cryptool.org/images/ct1/presentations/CrypToolPresentation-en.pdf>
- Şifreleme Eğitiminde Açık Kaynak Kodlu Araç Kullanımı: Cryptool, Akademik Bilişim 2010, http://ab.org.tr/ab10/kitap/guzel_yuksel_AB10.pdf
- Bir blog yazısı: <http://kriptoloji.net/cryptool>
- Bir video: <http://www.youtube.com/watch?v=PLCzzj9a2Xg>
- Cryptool yazılımının kullanıldığı bir lab çalışması:
http://teal.gmu.edu/courses/ECE646/labs/CRYPTOOL_LAB_F06.pdf
- Cryptool kullanan bir ders: CTIS 496 Hesaplama Veri Güvenliği, Bilkent Üniversitesi

Cryptool 1 (CT1)

Kurulum ve Canlı Gösteri

- İndirme Sayfası:
<http://www.cryptool.org/en/ct1-download-en>
- Kurulum birkaç ileri adımı tıklamakla, kolay.
- 30 Nisan 2013, Salı itibariyle en son sürüm 1.4.31 Beta 8 ile canlı gösteri....

Cryptool 1 (CT1)

Desteklenen Diller

- Cryptool 1.4.31: İngilizce ve Almanca
- Cryptool 1.4.30: İngilizce, Almanca, İspanyolca, Lehçe, Sırpça. Yunanca ve Rusça için çalışmalar var.
- Aralık 2012, Ocak 2013 gibi Cryptool Türkçe desteği için CTIS 496 dersini alan öğrenciler ile çalışma başlatıldı:

<https://code.google.com/p/cryptool1-turkish/>

Yapılanlar:

- Geliştiriciler ile Türkçeleştirme çalışmaları için temas kuruldu
- Kaynak kodlar, çevrim içi depodan indirilip, incelendi.
- Hangi dosyalar üzerinde çevirin nasıl yapılacağı tesbit edildi. Başarılı, temel denemeler yapıldı fakat bundan sonra ilerleme kaydedilmedi.
- Desteğinizi bekliyoruz...

Sage Matematik Yazılımı

- Sage Nedir? Neden Sage?
- Sage'nin Yapısı ve Özellikleri
- Çalışan Örnekler (Canlı gösterim)

Sage Nedir? Neden Sage?

- Sage (Software for Algebra and Geometry Experimentation) : <http://sagemath.org>
- Lisans: GNU Genel Kamu Lisansı (GPL)
- Sage, çoğu GPL lisanslı birçok
  - özgür ve açık kod kaynaklı yazılım paketleri (GMP, Python, Common Lisp, Bzip2, FreeType, MoinMoin, Wiki, v.b.)
  - matematik yazılımları (Maxima, GAP, Singular, NTL, PARI/GP v.b.) bir şemsiye altında toplayan bir
  - matematik yazılımıdır.
- Matlab, Mathematica, Maple ve Magma gibi ticari matematiksel yazılımlar için özgür ve açık kod kaynaklı bir alternatiftir.

Sage'nin Yapısı ve Özellikleri

- Detaylar:

Açık Kod Kaynaklı ve Özgür Matematik Yazılımı: SAGE
(Sunum)

- Web bağlantıları

<http://www.bilkent.edu.tr/~hmmurat/SAGE/>

- Çalışan Örnekler (Canlı gösterim)

Sage Kaynaklar

- **TEZ**, “Exploring Cryptography Using the Sage Computer Algebra System”, Minh Van Nguyen
    - Klasik Kriptosistemler,
    - RSA, Basitleştirilmiş DES, Mini AES şifre sistemleri
  - **E-kitap**, “Cryptography”, David R. Kohel
    - Klasik Kriptosistemler, alıştırmalar
  - **TEZ**, “Algorithmic Algebraic Techniques and their Application to Block Cipher Cryptanalysis”, M. Albrecht
    - Grobner Basis Algoritmaları, örnekler mevcut
    - Araştırmada Sage'nin nasıl kullandığına iyi örnek
- W

Sage Kaynaklar

- “[The Sage Project](#): Unifying Free Mathematical Software to Create a Viable Alternative to Magma, Maple, Mathematica and MATLAB”, Burçin Eröcal and and William Stein
- Sayılar Teorisi ile ilgili ([Web Bağlantı](#))
- Kitap: “Elementary Number Theory: Primes, Congruences, and Secrets”
  - İndirilebilir e-kitap, sage örnekleri mevcut:
<http://wstein.org/ent/ent.pdf>
- [Video](#): Math 480 Sage course -- computational number theory 1
- [Eğitimde Sage Kullanımı](#)

Sage'nin Yapısı ve Özellikleri

- Detaylar:

Açık Kod Kaynaklı ve Özgür Matematik Yazılımı: SAGE
(Sunum)

- Web bağlantıları <http://www.bilkent.edu.tr/~hmurat/SAGE/>
- Çalışan Örnekler (Canlı gösterim)
- Örnek Kodlar (8 örnek dosya, sws uzantılı, sage matematik yazılımında açılabilir ve kullanılabilir).

GMP Büyük Sayı Kütüphanesi

- Proje Sayfası: <http://gmplib.org>
- Wikipedia Girdisi:
http://en.wikipedia.org/wiki/GNU_Multiple_Precision_Arithmetic_Library
- Örnekler
  - Çarpma: <http://www.bilkent.edu.tr/~hmurat/gmp/carpma.c>
  - Miller-Rabin primality test (C, GMP)
  - GMP-ECM (Elliptic Curve Method)

GMP Büyük Sayı Kütüphanesi -Alternatifler-

- GNU MPFR Kütüphanesi,
  - GMP tabanlı ve GMP kodlarını ile çalışmak mümkün.
  - Windows üzerinde kurulumu ve diğer uygulamalarla birlikte kullanımı GMP kütüphanesine göre daha kolay (Teşekkürler, Çağdaş Çalık)
  - Sage matematik yazılım MPFR kullanıyor.
- Nessie projesinde sunulan bir liste
<http://www.cosic.esat.kuleuven.be/nessie/call/mplibs.html>
- CRYMPIX: KRİPTOGRAFİK ÇOK-BASAMAKLI KÜTÜPHANE

Openssl

- OpenSSL, SSL ve TLS protokollerinin açık kod kaynaklı gerçekleştirmesidir.
- Temel programlama kütüphanesi C diliyle yazılmıştır, temel kriptografik fonksiyonları gerçekleştirir ve birçok yararlı araç sağlar.
- Bu kütüphanenin diğer birçok programlama dilinde kullanımı mümkün kılan ara yazılımlar mevcuttur
(<http://en.wikipedia.org/wiki/OpenSSL>)
- openssl komut satırından kullanımı mümkündür.
  - Örnekler: <http://www.madboa.com/geek/openssl/>

GnuPG

- GnuPG, RFC4880 ile tanımlanan OpenPGP standardının bir tam ve özgür gerçekleştirilmesi olan GNU projesidir.
- GnuPG, veriyi imzalamayı, imza doğrulamayı, veri şifreleme/deşifrelemeyi ve anahtar yönetimini sağlar ve açık anahtar dizinlerine erişimi mümkün kılan modüller ile gelir. (<http://www.gnupg.org>)
- GNUPG Belgeleri
  - <http://www.gnupg.org/documentation/howtos.en.html>
  - <http://www.gnupg.org/gph/en/manual.html>
  - <http://wiki.openskills.org/OpenSkills/GPG+Signing+and+Encrypting>

GnuPG ve PGP

- Kriptografik algoritmaların, gizliliğin, bütünlüğün ve inkar edilememelik gibi güvenlik hedeflerinin sağlanmasında nasıl kullanıldığını öğrenmek için en etkili yollardan biri PGP ye çalışmak:
  - Chapter 7, Network Security Essentials, Stallings
<http://kurser.iha.dk/ee-ict-master/tisgrau01/nse/pp/Chapter-07.ppt>
  - **Mozilla Thunderbird** ve eklentisi **enigmail** ile şifreli ve/veya imzalı e-posta mesajları gönderme deşifreleme ve/veya imza doğrulama işlemlerini öğreten proje vermek

Bouncy Castle Kripto Uygulama Programlama Arayüzüleri (UPA)

www.bouncycastle.org

- Java (J2ME den JDK 1.6) ve C# programlama dilleri için UPA ailesi
- Java'da 269,000 satır kod, test kodları dahil
- Destek: PKCS#10, PKCS#12, CMS, S/MIME, OpenPGP, TLS, OCSP, TSP, CMP, CRMF ve Attribute Certificates.
- Bitirme projeleri ve gerçek hayat projeleri için önerilir
- Kitap: **Beginning Cryptography with Java**
  - **Örnek kodlar**

Diğer Yazılımlar

- Çağdaş Çalık'ın yazılımları:
anf2weight, CIDAT (Cipher Design and Analysis Tool),
FolderHash, BFW, Boolean Function Search, ...
<http://www.metu.edu.tr/~ccalik/software.html>
- Tools for Cryptography, European Network of Excellence in
Cryptology II
<http://www.ecrypt.eu.org/tools/>
- Algorithmic Cryptanalysis
<http://www.joux.biz/algcrypt/Programs.html>
- Ganzúa: A cryptanalysis tool for classical ciphers

Örnek Öğrenci Projeleri

- **CTIS 496 Projesini** inceleyelim.
  - S/MIME X.509 Sertifikaları,
E-posta şifreleme/deşifreleme ve imzalama/doğrulama
  - Gnu PG;
  - Openssl (X.509 sertifika oluşturulması v.b.)
  - Bouncy Castle ve gmp kütüphanesi kullanımı

Diğer Öğrenci Projeleri

- Alptekin Küpçü'nün tavsiyesi (teşekkürler)
  - SEED projesi
<http://www.cis.syr.edu/~wedu/seed/index.html>
  - Kitap: “Introduction to Computer Security”, Goodrich and Tamassia, bu projeyi kullanıyor:
<http://www.securitybook.net/>
  - (E-posta şifreleme, PGP, openssl, v.b.)
<http://www.securitybook.net/home/projects>
- Kitap: “ Cryptography and Network Security: Principles and Practice (5th Ed.), Stalling
  - Birçok sage matematik projelerine ve Java Kriptografi UPA lerinin kullanıma yer verilmiş.

Öğrenci Projeleri

Hatırlatma, Yıl 1998: the Electronic Frontier Foundation (EFF) tarafından yapılan **DES cracker** (takma isim "**Deep Crack**") makinası

- Amaç: DES anahtar uzunluğunun yeterli güvenlik sağlamadığını kanıtlamak. "İnsan gözüyle görünce inanır"

Öğrenci projeleri, kriptoloji eğitimde öğrenilenlerin iyi kavramak ve kriptografik algoritmalarını uygulanabilir olduğunu göstermek adına önemli ve değerli.

- Maliyet: \$250,000 daha az
- Sonuç: DES gizli anahtarlarına 56 saatte ulaşıldı

Öğrenci Projeleri

- Projelerde kullanılacak yazılımların kurulumu, kullanımı konusunda kısa da olsa açıklamalar yapılmalı ve öğrencilerin doğrudan ilgili kriptoloji başlığına odaklanması sağlanmalı.
- Bu tür projeler eğitim başlıklarını işlemeden önce öğrenci motivasyonunu arttırmak adına ödev olarak verilebilir.

Kaynaklar

- **Kitap**, “Cryptography, An Introduction”, N. Smart
(Çevrim içi erişim, 3. Baskı)
İlk baskının bulunduğu Türkiye'den kütüphaneler
(Tavsiye eden Çağdaş Çalık, teşekkürler)
- **Kitap**, “Information Security: Principles and Practice”,
M. Stamp
M. Stamp Video Dersleri (Youtube)
(Tavsiye eden Cüneyt Sevgi, teşekkürler)
- **Çevrim içi Ders**, coursera.com, “Cryptography I”, D. Boneh
(Tavsiye eden Halil Kemal Taşkın, teşekkürler)